

VEROTUS JA KEHITYS

SUOMEN TOIMINTAOHJELMA 2016-2019

MIKSI TOIMINTAOHJELMAA TARVITAAN?

Verotus ja kehitys -toimintaohjelma toimeenpanee hallitusohjelman ja hallituksen kehityspoliittisen selonteon painopisteitä kehitysmaiden veropohjan vahvistamisesta ja toimivan yhteiskunnan rakentamisesta. Toimintaohjelma toteuttaa ulkoministeriön ja kehityspolitiikan osalta hallituksen veronkierron vastaista toimintasuunnitelmaa ja yhteiskuntavastuun työohjelmaa.

Toimintaohjelman tavoitteet edellyttävät kehitystä tukevaa politiikkajohdonmukaisuutta. Sama tulee laajemmin esiin kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n toimeenpanossa. Yhteistyö ulkoministeriön, valtiovarainministeriön, verohallinnon ja työ- ja elinkeinoministeriön kesken on tärkeää sekä OECD:n että EU:n globaalisti vaikuttavissa veroratkaisuissa. Toimintaohjelma on valmisteltu yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa ja sen toimeenpanossa hyödynnetään laajasti sidosryhmien asiantuntemusta.

Toimintaohjelma kokoaa verotus ja kehitys -teeman kehityspoliittiset vaikuttamistavoitteet ja kehitysyhteistyötoimet kuluvalle hallituskaudella. Tämä vastaa sekä kehityspolitiikan temaattisen koordinaation tarpeeseen että kotimaiseen ja kasvavaan kansainväliseen kysyntään muun muassa vuoden 2015 kehitysrahoituspäätöksiin sisältyvän Addiksen verokumppanuuden (Addis Tax Initiative, ATI) toimeenpanon osalta. Addiksen verokumppanuudessa Suomi muiden rahoittajamaiden lailla sitoutui kaksinkertaistamaan tukensa kehitysmaiden verotuskyvyn vahvistamiselle vuoteen 2020 mennessä.

Suomi on sitoutunut kaksinkertaistamaan tukensa kehitysmaiden verotuskyvyn vahvistamiselle vuoteen 2020 mennessä.

Samalla toimintaohjelma toimii ulkoministeriön verotus ja kehitys -teemaan liittyvän työn sisäisenä seurantakehikkona eri tavoitteista ja toimista vastuullisten yksikköjen kesken. Toimeenpanoa koordinoidaan ulkoministeriön verotus ja kehitys -työryhmässä, jota vetää tematiikan johtava asiantuntija. Seuraava vaihe on toimintaohjelman päätavoitteisiin liittyvien mittarien viimeistely.

Toimintaohjelman päätavoite ja neljä alatavoitetta kattavat koko hallituskauden. Tavoitteisiin liittyviä toimia päivitetään uusista avauksista tehtävien määrärahapäätösten mukaisesti. Toteutuneesta rahoituksesta raportoidaan kootusti vuosittain.

I TILANNEANALYYSI JA POLIITTINEN SITOUTUMINEN

Verotukseen liittyvä problematiikka on universaali. Hallitsemattomat ja laittomat rahavirrat, mukaan lukien kansainvälinen veronkierto ja veronvälttely, rapauttavat kehittyneiden maiden talouden pohjaa. Kehitysmaiden kannalta veronkierto ja -välttely sekä korruptio estävät maiden julkisen talouden kehittymistä ja veropohjan vahvistumista. Maille kuuluvia verotuloja jää saamatta sekä suurilta yrityksiltä että varakkailta yksityishenkilöiltä. Veronkierron ja -välttelyn sekä korruption lisäksi laittomien rahavirtojen lähteitä ovat kansainvälinen ase-, huume- ja ihmiskauppa. Viimemainitut eivät ole tämän toimintaohjelman tarkastelun kohteena.

Suomen kehityspolitiikalla tuetaan kehitysmaiden kykyä saavuttaa kestävä kehitys tavoitteita sekä tähdätään ihmisoikeuksien parempaan toteutumiseen ja eriarvoisuuden vähentämiseen.

Veronkierto ja veronvälttely heikentävät hallitusten mahdollisuuksia tarjota niitä palveluja ja hyödykkeitä, jotka toteuttavat väestön taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia (opetus, terveys ja sosiaalipalvelut). Ne estävät luomasta ja vahvistamasta niitä instituutioita, jotka ylläpitävät kansalais- ja poliittisia oikeuksia.

Tilanne on kansallisten ja kansainvälisten kehitystavoitteiden vastainen. Se heikentää kehitysmaiden kykyä tarjota perusedellytyksiä kuten infrastruktuuria myös yrityksille ja estää kestävä taloudellisen tuotannon ja yritystoiminnan kehittymistä. Näihin globaaleihin ongelmiin tarvitaan yhteisiä globaaleja ratkaisuja.

Kehitysmaiden taloudet ovat teollisuusmaita huomattavasti riippuvaisempia suuryritysten verotuksesta maiden laajan epävirallisen sektorin eli verotuksen ulkopuolella toimivien pienyritysten ja työntekijöiden vuoksi.

Veronkierron ja -välttelyn lisäksi ongelmina ovat maiden verohallintojen ja muiden keskeisten instituutioiden heikkoudet sekä korruptio, joka osaltaan vähentää verotettavissa olevia tuloja.

Korruptio lisää eriarvoisuutta ja syrjintää rajoittamalla peruspalveluiden yhdenvertaista saatavuutta. Verotulojen kasvu sekä niiden tehokas ja läpinäkyvä käyttö mahdollistavat eriarvoisuutta vähentävien ohjelmien ja tulonsiirtojen toteuttamisen ja edistävät osallistavaa kehitystä ja kasvua. Tähän Suomen ja Pohjoismaiden verotuksen ja julkisten palveluiden välistä vahvaa kytköstä korostava yhteiskuntamalli antaa hyvää esimerkkiä.

Tämän toimintaohjelman päätavoite on kehitysmaiden verotuskyvyn vahvistaminen kokonaisvaltaisesti koko yhteiskunnan tasolla.

Veronkierto ja -välttely sekä korruptio estävät kehitysmaiden julkisen talouden kehittymistä ja veropohjan vahvistumista.

Globaaleihin ongelmiin tarvitaan yhteisiä globaaleja ratkaisuja.

Suomen eduskunta korosti huhtikuussa 2016 kirjelmässään valtioneuvostolle kehitysmaiden veropohjan ja veronkantokyvyn kehittämistä. Eduskunta painotti hallitsemattomien rahavirtojen analysoimista ja hillitsemistä, Suomen kansainvälisesti tasokkaan vero-osaamisen hyödyntämistä kehityspolitiikassa sekä globaalien verosääntöjen kehittämistyöhön (OECD, EU) panostamista.

Eduskunta esitti, että hallitus selvittää YK:n verokomitean vahvistamismahdollisuuksia. Suomen tulee vaikuttaa ennen kaikkea siihen, että kehitysmaat ohjaavat keräämänsä verotulot erityisesti julkisten palveluiden rahoittamiseen.

II SUOMEN TAVOITTEET VUOSILLE 2016-2019 JA TOIMET NIIDEN SAAVUTTAMISEKSI

1. Kansainvälisellä yhteistyöllä on aikaansaatu ja toimeenpantu uudistettuja kansainvälisiä verosääntöjä mm. yritysten maakohtaisen veroraportoinnin vakiinnuttamiseksi sekä veronkierron ja korruption vähentämiseksi.

2. Kehitysmaiden verotuskyky on vahvistunut: verohallintoja sekä muita valtion varojen käyttöön ja valvontaan liittyviä instituutioita on kehitetty ja uudistettu (mm. parlamentti, tulli, oikeuslaitos, valtion varojenkäytön valvontaelimet).

3. Kehitysmaiden kansalaisyhteiskuntien tietous verotuksen ja julkisten palveluiden kytköksestä on lisääntynyt sekä kyky vaatia tilivelvollisuutta hallituksilta verotulojen lisäämiseksi ja käyttämiseksi julkisiin palveluihin on vahvistunut.

4. Käytössä on luotettavaa tutkimustietoa ja analyysiä laittomista rahavirroista ja ratkaisuista niiden hillitsemiseksi sekä tietoa verotuskyvyn vahvistamistoimien vaikuttavuudesta.

TAVOITE 1: Kansainvälisellä yhteistyöllä on aikaansaatu ja toimeenpantu uudistettuja kansainvälisiä verosääntöjä mm. yritysten maakohtaisen veroraportoinnin vakiinnuttamiseksi sekä veronkierron ja korruption vähentämiseksi.

YK-maiden johtajat hyväksyivät vuonna 2015 kestävä kehityksen toimintaohjelman, Agenda 2030:n. Sen tavoitteet kehitysmaiden julkisen rahoituksen lisäämiseksi (Domestic Resource Mobilization, DRM) koskevat talouskasvua (SDG 8), epätasa-arvoisuuden vähentämistä (SDG 10), oikeusvaltion ja instituutioiden kehittämistä sekä laittomien rahavirtojen hillitsemistä (SDG 16) ja kehitysmaiden verotuskyvyn vahvistamista (SDG 17).

Lähtökohtana kansainväliselle yhteistyölle näiden tavoitteiden toteuttamiseksi ovat niin sanotun globaalin veroagendan kaksi keskeistä G20/OECD-vetoista erillistä kokonaisuutta: kansainvälisten yritysverosääntöjen uudistaminen (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS) ja automaattinen verotietojen vaihto (Automatic Exchange of Tax Information, AEOI). Kehitysmaat ja niiden alueelliset yhteistyöjärjestöt osallistuvat laajasti molempiin.

Veropohjan rapautumisen ja voittojen siirron ehkäisemistä koskevassa BEPS-työssä uudistetaan kansainvälisiä verotusstandardeja ja laaditaan lainsäädäntösuosituksia. Keskeisenä uudistustyön tavoitteena oleva maakohtainen raportointi tarkoittaa, että monikansallisia yhtiöitä verotetaan niissä maissa, joissa tuotannon tai palveluiden arvo luodaan. Tähän työhön osallistuu yli 100 maata tai alueellista yhteistyöjärjestöä.

Uudistustyön tavoitteena oleva maakohtainen raportointi tarkoittaa, että monikansallisia yhtiöitä verotetaan niissä maissa, joissa tuotannon tai palveluiden arvo luodaan.

Automaattinen tietojenvaihto liittyy verotuksen jälkeiseen toimintaan ja tavoittelee ennen kaikkea kansainvälisen nollaverotuksen ehkäisemistä. Automaattinen tietojenvaihto on laajenemassa ja saamassa uuden mää-

rämuotoisen standardin, jonka avulla verohallinnot vaihtavat tietoja ulkomaisista sijoituksista. Keskeinen toimija uuden standardin kehittämisessä on OECD:n Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes, johon osallistuu jo yli 130 maata.

Suomi tukee kehitysmaiden osallistumista tähän yhteistyöhön ja niiden osaamisen vahvistamista uusien verosääntöjen soveltamiseksi sekä ulkoministeriön rahoituksella että verohallinnon asiantuntijatuella.

Verohallinto ehkäisee kansainvälistä veronkiertoa aktiivisesti EU-maiden välillä sovittuja menettelyjä noudattaen. Ulkoministeriö ja valtiovarainministeriö vaikuttavat veroparatiisien käytön rajoittamiseksi kehitysrahoituslaitosten linjauksissa.

EU:n kansainvälisen veronkierron vastaisista toimenpiteistä päätettäessä on johdonmukaisesti huomioitava myös kehitysmaissa toimivat yritykset. Kehitysmaiden kannalta relevanttia on myös EU-työhön sisältyvä

fossiilisten polttoaineiden tukien uudistaminen ja suunnitteleminen uusiutuvaan energiaan sekä ympäristölle tai terveydelle vahingollisten häittäverojen kehittäminen.* Uudistukset vapauttavat julkisia varoja muuhun käyttöön ja edistävät ilmastonmuutoksen vastaisia toimia. Suomi tukee kumppanimaitaan uudistusten toteutumisessa.

EU:n kansainvälisen veronkierron vastaisista toimenpiteistä päätettäessä on johdonmukaisesti huomioitava myös kehitysmaissa toimivat yritykset.

Keskeisiä politiikkavaikuttamisen toimia	Kohdealue	Kumppanit
EU:n kansainvälisen veronkierron vastainen toimenpidepaketti ml. maakohtainen veroraportointi ja automaattisen tietojenvaihdon edistäminen sekä muut kehitysmaihin vaikuttavat, verotukseen liittyvät päätökset	EU, globaali	VM, verohallinto TEM
Fossiilisten polttoaineiden tukien vähentäminen ja häittäverojen kehittäminen	globaali	EU-komissio ja jäsenmaat
EU:n johdonmukaisuuden vahvistaminen nostamalla DRM-/verotus ja kehitys -teemaa neuvostossa, EU-Afrikka-kumppanuudessa, kumppanimaadialoissa ja EU:n kehitysyhteistyössä	globaali	EU-komissio, neuvoston sihteeristö, muut jäsenmaat
Agenda 2030:n DRM- ja verotustavoitteiden toimeenpano ja seuranta YK:ssa ml. korkean tason foorumi (HLPF) ja kehitysrahoituksesta tehtyjen päätösten seuranta (FFD)	globaali	YK, OECD, EU Maailmanpankki, alueelliset kehitysrahoituslaitokset
YK:n verokomitean kehittäminen ja tiiviimpi pohjoismainen yhteistyö	globaali	YK/ECOSOC, Pohjoismaat
Addiksen verokumppanuuden (Addis Tax Initiative) toimeenpano ja seuranta	kehitysmaat	ATI:n osapuolet: kehitysmaat, avunantajat, kv. järjestöt
Kansainvälistä veronkiertoa ja voittojen siirtoa ehkäisevä BEPS-työ sekä automaattinen verotietojen vaihto; kehitysmaiden osallistumisen tuki	globaali, kehitysmaat	OECD, EU, ATAF VM, verohallinto
OECD:n verotus ja kehitys -ohjelma: kehitysmaat ja BEPS ja AEOI sekä muut keskeiset kysymykset (mm. verohelpotukset, luonnonvarojen verotus); vaikuttaminen laajapohjaisessa ohjausryhmässä	globaali	OECD, Maailmanpankki, IMF, YK, kansainväliset kansalaisjärjestöt (INGO:t), yksityissektori, kehitysmaat, rahoittajamaat

* Julkisia varoja käytetään kehitysmaissa fossiilisten polttoaineiden tukiin vuosittain 550 miljardia USD globaalitasolla (2014, IEA). Myös hiilen hinnoittelulla voidaan ohjata nykyisiä investointeja vähähiilisemmiksi ja kerätä tuloja uusien investointien rahoittamiseen.

Keskeisiä politiikkavaikuttamisen toimia	Kohdealue	Kumppanit
EITI-johtokunta: luonnonvarojen verotuksen ja omistusrekistereiden kehittäminen	globaali	EITI, Pohjoismaat
Kehitysrahoituslaitosten linjaukset: DRM, veroparatiisit	globaali	Maailemanpankki ja alueelliset kehitysrahoituslaitokset, Finnfund
ATAFin yhteisrahoittajien yhteistyö, Suomi koordinoi	Afrikka	ATAFin sihteeristö, EU-komissio, Saksa, Hollanti, Sveitsi, Irlanti, Norja, Tanska, Iso-Britannia
Tullien kapasiteetin vahvistaminen sekä verotuksen merkityksen korostaminen investointien edistämässä ja yritysten yhteiskuntavastuun kehittämisessä	globaali	YK/Global Compact OECD/PFI, EU

TAVOITE 2: Kehitysmaiden verotuskyky on vahvistunut; verohallintoja ja muita valtion varojen käyttöön sekä valvontaan liittyviä instituutioita on kehitetty ja uudistettu (mm. parlamentti, tulli, oikeuslaitos, valtion varojenkäytön valvontaelimet).

Parempi hallinto, julkisen taloushallinnon reformit sekä tehokkaammat demokraattista ja toimivaa yhteiskuntaa vahvistavat instituutiot (verohallintojen lisäksi mm. parlamentit, tilintarkastus- ja valvontaelimet) ovat olennaisia tekijöitä sekä verotushalun että -kyvyn vahvistamisessa. Suomi painottaa verotuskyvyn vahvistamisen rinnalla tilivelvollisuutta suhteessa kansalaisiin ja kotimaisiin yrityksiin sekä lisääntyneiden verotulojen käyttämistä parempiin julkisiin palveluihin varsinkin köyhimmille väestöosille.

Suomi tukee kumppanimaitaan ja -alueitaan laaja-alaisesti tämän kokonaisuuden edistämiseksi. Kahdenvälisessä yhteistyössä verotukseen liittyvät teemat ovat keskeisiä kumppanimaiden kanssa käytävässä dialogissa. Mahdollinen hankekohtainen osallistuminen määritellään kehitysyhteistyön maaohjelmien päivityksen yhteydessä. Maaohjelmissa pyritään toimintaohjelman kaudella vahvistamaan kotimaista julkista rahoitusta (DRM) ja verotuskykyä kasvattavia elementtejä. Suomen verohallinnon tähän liittyvää, kansainvälisesti vertailtuna tehokasta ja kehittynyttä osaamista hyödynnetään.

Suomi painottaa verotuskyvyn vahvistamisen rinnalla lisääntyneiden verotulojen käyttämistä parempiin julkisiin palveluihin.

Keskeisiä toimia	Maa/alue	Kesto	Kumppanit
Afrikan verohallintojen järjestön (ATAF) rahoitustuki: 1,8 milj. €	Afrikka	2014–2019	ATAF, muut yhteisrahoittajat
ATAFin yritysvero-osaamisen asiantuntijatuki ja yritysverotuksen kehittäminen: 0,5 milj. €	Afrikka, Namibia	2015–2019	verohallinto, ATAF Namibian VM
Verohallintojen yritysvero-osaamisen kehittäminen: OECD/UNDP:n Tax Inspectors without Borders -ohjelma: 0,8 milj. €	kehitysmaat	2016–2019	UNDP, OECD
Julkisen hallinnon tehostaminen ml. verotulot: 4,8 milj. €	Tansania	%	Tansanian VM ja verohallinto

Taulukon %-merkintä tarkoittaa, että Suomi on suuremmissa kokonaisuudessa osarahoittajana tai vain osa Suomen ohjelmasta tai hankkeesta kohdistuu DRM/verotusteemaan.

Keskeisiä toimia	Maa/alue	Kesto	Kumppanit
Parlamentin sekä lääni- ja kunnanvaltuustojen kapasiteetin vahvistaminen luonnonvarojen hallinnassa; tilivelvollisuuden parantaminen: 1,5 milj. €	Mosambik	2016–2018	Kansalaisjärjestöt: DEMO-NIMD-IMD
Luonnonvaratulojen läpinäkyvyyden ja omistusrekisterin kehittäminen: 2 milj. €	Afrikka	2016–	EITI, Maailmanpankki
Valtion hankintaviraston tuki	Sambia	2015–	HAUS kehittämiskeskus
Hallinnon ja valtiontalouden ml. verotuksen kehittäminen ja tuottavien sektorien vahvistaminen	Somalia	%	Maailmanpankki yhteisrahoitushjelma
Jälleenrakennusrahaston mm. julkisen taloushallinnon, veronkannon, tullin sekä tilintarkastustoiminnan kehittäminen	Afganistan	%	Maailmanpankki
Parlamenttien osaamisen vahvistaminen budjetti- ja verotuskysymyksissä	kehitysmaat	%	Maailmanpankki ja alueelliset kehitysrahoituslaitokset
Julkishallinnon läpinäkyvyyttä, vastuullisuutta ja korruption vähentämistä koskeva tuki	kehitysmaat Afrikka	%	Maailmanpankki ja alueelliset kehitysrahoituslaitokset
Veropolitiikan, verohallinnon ja julkisen taloushallinnon kehittäminen	kehitysmaat	suunnitteilla	Maailmanpankki ja alueelliset kehitysrahoituslaitokset
Veropolitiikkaan liittyvät järjestelmät	kehitysmaat	suunnitteilla	IMF, yhteisrahoittajat

TAVOITE 3: Kehitysmaiden kansalaisyhteiskuntien tietous verotuksen ja julkisten palveluiden kytköksestä on lisääntynyt sekä kyky vaatia tilivelvollisuutta hallituksilta verotulojen lisäämiseksi ja käyttämiseksi julkisiin palveluihin on vahvistunut.

Kehitysmaiden verotuskyvyn vahvistaminen edellyttää, että veronmaksajat – henkilöt tai yritykset – pitävät verotusta oikeutettuna. Tämä oikeutus on keskeinen tekijä veronmaksuhalukkuuden luomisessa. Oikeutukseen vaikuttaa ymmärrys verotuksen ja julkisten palveluiden välisestä kytköksestä, jossa Suomella on pohjoismaisen mallin pohjalta paljon annettavaa.

Kehittyneissä tai OECD-maissa nimenomaan kansalaisyhteiskunta on luonut painetta globaalin vero-oikeudenmukaisuuden kehittämiseksi ja muun muassa monikansallisten yritysten maakohtaisen veroraportoinnin

edistämiseksi. Monien kehitysmaiden kansalaisyhteiskunnat, mukaan lukien yksityissektori, tarvitsevat tietouden, osaamisen ja toimintakyvyn vahvistamista liittyen verotuksen oikeutukseen sekä verotuksen ja julkisten palveluiden väliseen kytkökseen. Tällöin ne pystyvät edellyttämään hallituksiltaan parempaa tilivelvollisuutta ja niihin syntyy kansallisia ”vahtikoiria”.

Aktiivinen kansalaisyhteiskunta, kansanedustuslaitos ja media voivat vaikuttaa verotuksen oikeutukseen, verotulojen kasvattamiseen ja verojärjestelmän oikeudenmukaisuuteen.

Suomi tukee kehitysmaiden kansalaisyhteiskuntia kansainvälisten kansalaisjärjestöjen kautta. Näiden työtä on tarkoitus tukea jatkossakin kaudella 2016–19 Suomen verotus ja kehitys -tavoitteiden edistämiseksi. Myös suomalaisten kansalaisjärjestöjen toimien tukemista voidaan harkita.

Keskeisiä toimia	Maa/alue	Kesto	Kumppanit
Kansalaisyhteiskunnan DRM-ohjelma: 2,1 milj. €	Kenia/Afrikka Vietnam/Aasia	2014–2016	Oxfam
Toimittajien ja kansanedustajien koulutus verokysymyksissä: 0,5 milj. €	Afrikka, Aasia, Latinalainen Amerikka	2015–2016	Financial Transparency Coalition
Parlamentin ja paikallistason demokraattisten elinten vahvistaminen: lainsäädäntötyö, luonnonvaratulojen läpinäkyvyys osallistavan talouskasvun edistämiseksi: 1,5 milj. €	Mosambik	2016–2018	Kansalaisjärjestöt: NIMD-DEMO-IMD

TAVOITE 4: Käytössä on luotettavaa maakohtaista tutkimustietoa ja analyysiä laittomista rahavirroista ja ratkaisuista niiden hillitsemiseksi sekä tietoa verotuskyvyn vahvistamistoimien vaikuttavuudesta.

Gloaalien rahavirtojen sekä veronkierron ja -välttelyn laajuus ja vaikutukset kehitysmaihin ovat vasta vähän tutkittua aihepiiriä. Suomi pitää tärkeänä, että kansainvälisiä pelisääntöjä ja kehitysmaiden verotuskkykyä kehittäviä päätöksiä tehdään mahdollisimman hyvään ja luotettavaan tietoon pohjautuen. Siksi luotettavan faktatiedon saamiseen panostetaan.

Myös tutkimus kehitystavoitteiden vastaisista arvoketuista ja vaikuttavuusarviot verotuskkyvyn vahvistamistoimista ovat tärkeitä jatkotoimien kannalta.

Luotettavan seurannan ja tilastojen aikaansaanti erityisesti ulkomaankaupan väärinlaskutuksen ja siirtohinnoittelun väärinkäytön vähentämiseksi on yksi keskeinen tutkimustoiminnan tavoite.

Suomi rahoittaa julkisiin tietoihin perustuvaa tutkimusta laittomista rahavirroista ja analyysiä niiden vaikutuksista kehitysmaiden talouteen. Tähän liittyvät myös pyrkimykset löytää laittomiin ja hallitsemattomiin rahavirtoihin ratkaisuehdotuksia yksittäisissä kumppanimaissa.

Myös yhteistyötä YK-yliopiston alaisen WIDER-instituutin kanssa kehitetään entisestään toimintaohjelman kaudella.

Keskeisiä toimia	Maa/alue	Kesto	Kumppanit
Laittomien rahavirtojen perusanalyysi: 0,5 milj. €	Myanmar, Sambia, Nepal	2016	Global Financial Integrity (GFI)
Laittomat rahavirrat; politiikka-dialogi ja -suositukset: 0,2 milj. €	Myanmar	2016–2017	Global Financial Integrity (GFI)
Sosiaalinen ja taloudellinen tutkimus ml. kaivannaisteollisuus: 1,5 milj. €	Mosambik	2016–2018	IESE-tutkimuslaitos
UNU-WIDERin tutkimusohjelma paikallisen yliopiston ja Mosambikin VM:n kanssa (mm. veropolitiikan, verohallinnon ja julkisen taloushallinnon kehittäminen): 3 milj. €	Mosambik	2015–2018	UNU-WIDER
Verohallinnon asiantuntija-avun vaikuttavuusarviointi	Namibia	suunnitteilla	UNU-WIDER verohallinto

III TOIMINTAOHJELMAN SEURANTA, RAPORTOINTI JA ARVIOINTI

Toimintaohjelman seuranta ja päivitys tapahtuu vuosittain kehitysyhteistyön maaohjelmien ja monenkeskisten vaikuttamissuunnitelmien tavoin tavoitekohtaisten yleisindikaattoreiden pohjalta, jotka viimeistellään alkusyksystä 2016. Poliitika- ja kehitysyhteistyön toimista vastaavat yksiköt raportoivat etenemisestä verotus ja kehitys -työstä vastuulliselle kehityspoliittisen osaston yksikölle.

Agenda 2030:n toimeenpanoa kehitysmaiden verotuskyvyn vahvistamisen ja laittomien rahavirtojen hillitsemisen osalta samoin kuin Addiksen verokumppanuuden sitoumusta verotustuen kaksinkertaistamisesta vuodesta 2015 vuoteen 2020 mennessä seurataan vuosittain. OECD:n kehitysapukomitealle (DAC) raportoidaan

uudella DRM-koodilla DACin määritelmän mukaisesti sellaiset hankkeet ja ohjelmat, joiden julkista rahoitusta ja/tai verotuloja lisäävät elementit muodostavat hankkeesta tai ohjelmasta yli 50 prosenttia.

Toimintaohjelman tuloksista raportoidaan eduskunnalle osana kehityspoliittikan ja -yhteistyön tulosraportointia vuonna 2018.

Arviointitietoa kerätään sekä poliitika- että hanke- arvioinneista, ja sitä hyödynnetään kehityspoliittikan tulosraportoinnissa painopisteen kolme osalta ja seuraavan kehityspoliittisen ohjelman laatimisessa.

Lisätietoja: Ulkoministeriön kehityspoliittinen osasto, sähköposti: keo-10@formin.fi.

LYHENTEET

AEOI	Automatic exchange of tax information, automaattisen verotietojen vaihdon standardi	HLPF	High-level political forum, YK:n toimintaohjelma Agenda 2030:n poliittinen ohjauselin
ATAF	Afrikan verohallintojen yhteistyöjärjestö	IFF	Illicit financial flows, laittomat ja hallitsemattomat rahavirrat
ATI	Addis Tax Initiative, Addiksen verokumppanuus	IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
BEPS	Base erosion and profit shifting, G20/OECD:n kv. verotussääntöjen uudistusprojekti	ODA	Official development assistance, julkinen kehitysapu
DAC	OECD:n kehitysapukomitea	OECD	Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö
DRM	Domestic resource mobilization, (kehitysmaiden) julkisen rahoituksen kasvattaminen	SDG	Sustainable Development Goal, kestävän kehityksen tavoite
ECOSOC	YK:n talous- ja sosiaalineuvosto	TEM	Työ- ja elinkeinoministeriö
EITI	Extractive Industries Transparency Initiative, kaivannaistoiminnan avoimuutta koskeva aloite	UM	Ulkoasiainministeriö
FFD	Financing for Development, kehitysrahoitus	UNDP	YK:n kehitysohjelma
G20	Maailman johtavien teollisuusmaiden yhteenliittymä	VM	Valtiovarainministeriö
GFI	Global Financial Integrity, tutkimuslaitos Washingtonissa	WIDER	YK-yliopiston alainen talous- ja kehitystutkimuksen instituutti Helsingissä

ULKOASIAINMINISTERIÖ
UTRIKESMINISTERIET

<http://formin.finland.fi/kehityspoliitika>